

Anexa nr. 2 la Ordinul ministrului nr 5241/01.09.2008 privind aprobarea Programelor școlare pentru învățământul liceal – clase cu program de studiu în regim bilingv, limba franceză, la disciplinele: Geografia Franței, clasa a IX-a; Istoria Franței, clasa a X-a, Elemente de cultură și civilizație franceză, clasa a XI-a și a XII-a

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

**PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU CLASA a X-a
CLASE CU PROGRAM DE STUDIU ÎN REGIM BILINGV- LIMBA
FRANCEZĂ**

ISTORIA FRANȚEI

Aprobat prin ordinul ministrului

nr.5241/01.09.2008

București, 2008

NOTĂ DE PREZENTARE

În conformitate cu prevederile art. 9 (b) din Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/ 23.12.2003, cu privire la aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a, disciplina *Istoria Franței* face parte din aria curriculară „*Om și societate*” și se studiază la clasele cu program de studiu în regim bilingv – limba franceză, atât la specializarea filologie cât și la specializarea matematică-informatică, având alocată 1 oră pe săptămână în clasa a X-a.

Prin introducerea unor discipline non-lingvistice studiate în limba franceză la clasele bilingve se pun în practică:

- recomandările Comisiei Europene înscrise în documentul „Promouvoir l'Apprentissage des Langues et la Diversité Linguistique: un plan d'action 2004-2006, Communication de la Commission au Conseil, au Parlement Européen, au Comité économique et social et au Comité des régions”, din 20.07.2003, asumat și de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului.
- prevederile *Acordului asupra învățământului bilingv între Guvernul Republicii Franceze și Guvernul României* semnat la București, pe 28 septembrie 2006
- prevederile art.2 (2) din *Anexa 1 la Ordinul ministrului nr. 1871/ 2007*, privind Metodologia de organizare și desfășurare a probei anticipate susținute de elevii claselor a XI-a și a probelor susținute de elevii claselor a XII-a din secțiunile bilingve francofone pentru obținerea mențiunii speciale „secția bilingvă francofonă” la bacalaureat.

În aceste condiții, programa școlară pentru disciplina *Istoria Franței* a fost elaborată în corelare în primul rând cu competențele generale și conținuturile programei școlare de *Istorie* pentru trunchiul comun al clasei a X-a cea a disciplinei *Istorie* din curriculumul național, dar și cu programele unor discipline din ariile curriculare „*Om și societate*”, „*Limbă și comunicare*”, astfel încât să permită abordarea fenomenelor și a proceselor istorice din perspectivă inter- și transdisciplinară.

Asocierea curriculumului disciplinei *Istorie*, studiate în limba maternă, cu cel al disciplinei *Istoria Franței*, studiate în limba străină, favorizează și facilitează în același timp esențializarea conținuturilor specifice impusă de învățarea lor integrată într-o limbă străină. Din aceste considerente, prezenta programă preia modelul didactic al programei școlare de *Istorie* pentru clasa a X-a, ciclul inferior al liceului, aprobată prin Ordinul ministrului nr. 4598/31.08.2004, precum și structura acestuia atât la nivelul competențelor generale, cât și la cel al domeniilor de conținut prezente pe durata studierii istoriei în învățământul preuniversitar, respectiv: *Popoare și spații istorice; Oamenii, societatea și lumea ideilor; Statul și politica; Religia și viața religioasă; Relațiile internaționale*. Acestor domenii de conținut le sunt subsumate mai multe teme în cadrul cărora au fost identificate probleme de atins, în concordanță cu demersul academic al științei istorice, precum și în corelare cu setul de competențe specifice prevăzute în programă.

În planificarea calendaristică și în proiectarea unităților de învățare Tratarea temelor și a problemelor de atins se poate realiza și în ordine cronologică, fără a ține seama de gruparea acestora pe domenii de conținut.

Valori și atitudini:

Sunt cele promovate prin statutul disciplinei, înscrise în programa de istorie.

- Coerență și rigoare în gândire și acțiune;
- Gândire critică și flexibilă;
- Relaționare pozitivă cu ceilalți, respectul pentru diversitatea umană;
- Respectarea drepturilor fundamentale ale omului;
- Antrenarea gândirii prospective prin înțelegerea rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor;
- Rezolvarea pe cale non violentă a conflictelor, asumarea toleranței etnice, religioase și culturale;
- Dezvoltarea atitudinilor pro-active în viața personală și cea socială;

Competențe specifice și conținuturi

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1 Exprimarea unei opinii referitoare la un fenomen sau proces istoric folosind limbajul științific și disciplinar adecvat;</p> <p>1.2 Identificarea de informații cheie din sursele istorice, interpretarea lor și formularea unor observații referitoare la sursele istorice;</p> <p>2.1. Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția societăților;</p> <p>2.2 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane;</p> <p>3.1 Formarea unor reprezentări culturale despre spații și epoci istorice diferite;</p>	<p>POPOARE ȘI SPAȚII ISTORICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les origines Probleme de atins: <i>l'homme préhistorique, les premiers villages, L'âge du Bronze, les Celtes, L'âge du Fer, les Gaulois.</i> • La Gaule romaine Probleme de atins: <i>la conquête romaine, Jules César, Vercingétorix, Alésia, la romanisation, les Gallo-Romains, Francs et Alamans au III-e siècle.</i>
<p>1.2 Identificarea de informații cheie din sursele istorice, interpretarea lor și formularea unor observații referitoare la sursele istorice;</p> <p>2.3 Analiza factorilor sociali, economici, politici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți;</p> <p>2.1 Recunoașterea continuității, a schimbării și a cauzalității în evoluția societăților;</p> <p>2.5 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii umane;</p> <p>3.2 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice;</p> <p>4.2 Realizarea de analize comparative referitoare la perioade istorice.</p>	<p>OAMENII, SOCIETATEA ȘI LUMEA IDEILOR</p> <ul style="list-style-type: none"> • La société au Moyen Âge Probleme de atins: <i>Nobles, hommes d'armes et chevaliers, le fief, les châteaux, la communauté paysanne</i> • L'affirmation des villes Probleme de atins: <i>le mouvement communal, l'Université, la Sorbonne, manufactures et compagnies de commerce</i> • Les Lumières Probleme de atins: <i>les lois naturelles, le contrat social, les droits de l'homme</i> • La société des citoyens Probleme de atins: <i>la révolution industrielle, le travail, la vie publique et la vie privée</i> <p style="text-align: center;">La France moderne</p> <p>Probleme de atins: <i>les professions, les loisirs, l'état culturel</i></p>
<p>2.3 Analiza factorilor sociali, economici, politici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți;</p> <p>3.1 Formarea unor reprezentări culturale despre spații și epoci istorice diferite;</p> <p>3.2 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice;</p> <p>3.3 Recunoașterea și acceptarea interculturalității.</p>	<p>RELIGIA ȘI VIAȚA RELIGIOASĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Le christianisme Probleme de atins: <i>le baptême de Clovis, le monachisme, les croisades</i> • Les guerres de religion Probleme de atins: <i>le calvinisme, la Sainte-Barthélemy.</i>

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1 Exprimarea unei opinii argumentate referitoare la un fenomen sau proces istoric folosind limbajul științific și disciplinar adecvat;</p> <p>3.2 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice;</p> <p>2.3 Analiza factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți;</p> <p>2.4 Identificarea aspectelor trecutului care pot contribui la înțelegerea prezentului;</p> <p>4.2 Realizarea de analize comparative și sinteze referitoare la spații și perioade istorice.</p>	<p>STATUL ȘI POLITICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Le royaume franc de Clovis à Charlemagne Probleme de atins: <i>le roi et l'Eglise, l'Empereur d'Occident, le partage de Verdun, les Normands</i> • La France des Capétiens Probleme de atins: <i>le pouvoir du roi, la guerre de Cent Ans, la reconstruction du royaume</i> • L'Etat monarchique Probleme de atins: <i>l'organisation de l'Etat, Henri IV, Richelieu, Louis XIV et „le métier de roi”</i> • La Révolution et l'Empire Probleme de atins: <i>l'Assemblée Constituante, la Législative, la République, le Consulat, L'Empire</i> • Les Républiques: affirmation et crises Probleme de atins: <i>la Deuxième République, juin 1848, la III-e République, l'école de Jules Ferry, le cartel des gauches, naissance du Front populaire, la Libération et la IV-e République, la guerre d'Algérie, la V-e République, mai 1968, mai 1981, la cohabitation.</i>
<p>1.1 Exprimarea unei opinii argumentate referitoare la un fenomen sau proces istoric folosind limbajul științific și disciplinar adecvat;</p> <p>2.1 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția societăților;</p> <p>2.2 Examinarea consecințelor directe și indirecte ale acțiunii oamenilor;</p> <p>2.4 Identificarea aspectelor trecutului care pot contribui la înțelegerea prezentului;</p> <p>3.2 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice;</p> <p>4.2 Realizarea de analize comparative referitoare la spații și perioade istorice.</p>	<p>RELAȚIILE INTERNAȚIONALE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Louis XIV: une politique de grande puissance Probleme de atins: <i>la guerre de Holland, la guerre de la Ligue d'Augsbourg, la succession d'Espagne, la paix d'Utrecht</i> • Les relations internationales pendant le XIX-e siècle Probleme de atins: <i>la revanche, les alliances, la Première Guerre mondiale</i> • La Seconde Guerre mondiale Probleme de atins: <i>l'offensive allemande, l'armistice, l'appel du 18 juin, le régime de Vichy, la résistance intérieure, le débarquement allié en Normandie.</i> • La France dans les relations internationales d'après guerre Probleme de atins: <i>le Marché commun, l'Union Européenne, l'Euro, la décolonisation, la francophonie.</i>

Considerații metodologice:

Prin specificul ei, Istoria Franței studiată în limba franceză propune o cunoaștere de tip integrativ, ceea ce presupune din partea profesorilor care aplică programa o reflecție inovantă asupra metodologiei, strategiei și demersurilor didactice utilizate la clasă.

Sugestii pentru orientarea proiectării didactice impuse de acest specific sunt oferite de metodologia CLIL/EMILE (Enseignement de Matières par l'Intégration d'une Langue Etrangère). Aceasta are o dublă funcție: pe de o parte dobândirea de cunoștințe și competențe disciplinare, istorice în acest caz, pe de alta de competențe lingvistice. Articulația acestor exigențe necesită colaborarea între profesorul de istorie și cel de limbă franceză, care ar fi de dorit să realizeze o echipă pedagogică și dacă este posibil, să lucreze în binom la clasă. Colaborarea pornește de la regândirea și recalibrarea propriei discipline și continuă prin definitivarea structurii conținuturilor, realizarea materialului pedagogic adecvat lor, stabilirea sarcinilor de lucru, stabilirea criteriilor de performanță și evaluarea elevilor. Studiul în imersiune al unei limbi străine, permite elevilor să-și folosească direct noile competențe lingvistice, în situații concrete și prin aceasta răspunde orientării pragmatice a învățământului modern al limbilor străine. În același timp studierea istoriei Franței în limba franceză este de natură să sporească interesul și motivația elevilor pentru disciplina istorie în general, să le formeze conștiința culturală, să le deschidă noi posibilități de înțelegere a realității în sensul unei toleranțe sporite față de alte perspective, element esențial pentru asumarea ideii de cetățenie europeană.

Dublul obiectiv al învățării - disciplinar și lingvistic - impune o structură foarte bine organizată a temelor și unităților de activitate, utilizarea mai multor forme de comunicare și a diferite forme de susținere lingvistică.

În structurarea și desfășurarea demersului didactic metoda recomandă ca elemente preponderente:

-vizualizarea – hărți, imagini, grafice, diagrame – astfel încât descifrarea și interpretarea elementor non-verbale să creeze un context stimulant pentru înțelegerea globală, pentru achiziția cunoștințelor și competențelor specifice disciplinei și în egală măsură pentru folosirea limbii ca instrument de comunicare și de învățare.

- asigurarea unui ritm al învățării care să permită elevului înțelegerea globală a fenomenelor și proceselor studiate și să-i dea posibilitatea de a-și lărgi competența lingvistică prin noi termeni, prin folosirea unor structuri lingvistice mai complexe.

- simplificarea – prin concentrarea atenției asupra esenței conținuturilor astfel încât elevii să aibă timpul necesar pentru lectura individuală, activă a unor texte-document. Alegerea acestora presupune o atenție specială atât din partea profesorului de istorie cât și a celui de franceză, deoarece ele trebuie să fie adecvate conținuturilor, competențelor lingvistice și în același timp să fie atractive pentru elevi. Extrasele din presă sau de pe internet au avantajul de a fi mai actuale, mai vii, deci de a-i capacita pe elevi, de a le stimula interesul, de a-i angrena mai rapid și mai eficient în elaborarea de raționamente, formularea de întrebări, exprimarea de opinii, de a comunica.

Exploatarea didactică a documentelor scrise presupune lucrul în echipă al profesorului de istorie și de franceză pentru stabilirea unor sarcini de lucru care să vizeze atât competențe disciplinare cât și lingvistice. Tratarea transdisciplinară a unui document este de natură să dezvolte flexibilitatea cognitivă a elevilor, capacitatea lor de a înțelege și de a folosi concepte, competențe de tratare a informației, să le favorizeze formarea unei gândiri deschise.

Documentele scrise sunt un element esențial în realizarea competențelor disciplinare, iar lectura lor - un mijloc eficient de apropiere a limbii. Totodată ele constituie un instrument la îndemâna profesorului pentru verificarea asimilării conținutului cât și a limbii de către elevi, de aceea este de dorit ca aceștia să fie obișnuiți cu tehnica lecturii textelor în limba străină. A-i solicita pe elevi să prezinte documentul îi plasează într-o situație nouă, de valorificare a capacităților de comunicare, creată pentru a completa demersurile structurate, tipice cursurilor de limbi străine.

Apare însă riscul unor redundanțe în prezentarea documentelor. Pentru a evita repetarea întocmai a cuvintelor și structurilor lingvistice este de preferat ca elevii să fie solicitați să prezinte documentele prin parafrază, care are avantajul de a ameliora competențele lingvistice.

Comunicarea în clasă este un demers esențial al metodei CLIL/EMILE. Profesorul o poate încuraja prin formularea unor sarcini de lucru efectuate în grup, prin discuții, luări de poziții, jocuri de rol cu scopul de a încuraja un real angajament în învățare și o veritabilă interactivitate.

Evaluarea ca parte integrantă a procesului de învățare se realizează în principal ca evaluare continuă, formativă, prin observarea sistematică a activității elevilor. Ea va avea în vedere și instrumente complementare, dosarul tematic, proiectul, familiarizându-i în acest fel pe elevi cu tehnicile și metodele de lucru ale modulului interdisciplinar bilingv din clasa a XI-a.

Bibliografie:

- Karl Ferdinand Werner, *Histoire de France. Les origines*, Paris, 1984
- Lucien Bély, *La France moderne 1498-1789*, Paris, 1996
- Claude Gauvard, *La France au Moyen Âge du V-e au XV-e*, Paris, 1996
- Jean Tulard, *La France de la Révolution et de l'Empire*, Paris, 1995
- Jean-François Sirinelli, *Dictionnaire historique de la vie politique française au XX-e siècle*, Paris, 1995
- *France*, la documentation Française, Ministère des Affaires étrangères, Paris, 2004
- *La méthode CLIL/EMILE*, www.kieliluokat.fi/fr/methode2.php
- www.euroclilic.net
- www.clilcompendium.com